

vist aldeles i Lidsomstændigheberne, som have forarsaget, at der baade har været Trang til mange Laan, og at denne Trang ikke har kunnet tilfredsstilles paa anden Maade.

Jeg skal dernæst omtale selve Forslaget, som det foreligger, og jeg mener da, at det ikke vil kunne nægtes, at der er en virkelig Trang til at modtage Laan til høiere Rente end 4 pCt., endog paa de bedste Prioriteter. Der er allerede under den tidligere Forhandling her i Salen hentydet til de samme Forhold, som jeg nu skal berøre, men jeg troer ikke, det skader, at Bemærkningerne derom blive gjentagne. Det er bekendt, at Creditsforeningerne i Løbet af de Aar, de have bestaaet, have givet Laan for omtrent 12 Millioner Rd.; de tage jo, som bekendt, $4\frac{1}{4}$ pCt. i aarlig Rente og Administrationsbidrag og endda $\frac{3}{4}$ pCt. til Amortisation af Capitalen; jeg troer nu ikke, man kan antage, at der vilde have været Brug for disse 12 Millioner, hvis der ikke virkelig havde været en stor Trang dertil. Betragte vi dernæst yderligere Forholdet med Hensyn til Creditsforeningerne, viser det sig, at Trangen virkelig maa være stor, thi disse Foreningers Laan ere ikke præsterede med Contanter til pari, men med Obligationer, som ere blevne realiserede med stort Tab; man kan regne, at Tabet i det sidste Aar i Almindelighed har været 10 pCt., og det er da indlysende, at Folk havde været meget bedre tjente med at faae et Første Prioritetslaan til 5 pCt., thi det havde da ikke i 10 Aar kostet dem saa Meget, som Creditsforeningernes Laan koste. Det er ogsaa bekendt nok, at mange Private have laant Penge ud paa 1ste Prioritet til 5 pCt., og det vistnok ikke af anden Grund end den, at der var Laantagere, som trængte til Penge og ikke kunde faae dem paa andre Vilkaar.

See vi hen til Lovforslagets Indhold, saa troer jeg ogsaa, at det i sig selv frembyder Banfeligheder. Det siger, at der ikke maa laanes ud paa første Prioritet til høiere Rente end 4 pCt., saalænge Laanene stemme med Forskrifterne for Ublaas af Umyndiges Midler; jeg antager nu, at det har været Forslagsstillerens Mening, at saasnart der staaer et Laan paa første Prioritet, som gaaer ud over

Halvdelen af Burberingsbeløbet, maa det være tilladt at laane til høiere Rente (Alberti: Ja vel!). Det gaaer jeg ogsaa ud fra, men jeg sætter nu, at en Mand er saa uheldig at have et offentligt Laan, som ikke naaer til Halvdelen, hvilket jo godt kan være Tilfældet med Mange, navnlig maaskee fordi Eiendommene ere blevne forbedrede, hvorledes skal han saa bære sig ad med at faae dette Gul udfyldt, som mangler i Halvdelen? Han kan maaskee faae 5 pCt. Laan langt ned, endog til $\frac{2}{3}$, men for den Deel, som overstiger Halvdelen, maa han kun give 4 pCt.; Creditor vil ikke give ham hele Halvdelen, og altsaa maa han gaae glip af Laanet. Endvidere vilde jo Lovens Anvendelse forudsætte, at der forelagdes Ministeriet Taxationsforretninger; thi hvorledes skulde Ministeriet ellers kunne bedømme, om der var Anledning til at give Bevilling eller ikke? Her paalægge vi altsaa Laansøgeren at skaffe en Taxationsforretning i Tilfælde, hvor det maaskee slet ikke behøves, og som bekendt er en Taxationsforretning forbunden med ikke saa Omkostninger. Udnævnelsen af Taxationsmand, deres Honorar, Beskrivelsen og Stempelpapiret, hvorfor der skal betales $\frac{1}{8}$ pro mille af hele Eiendommens Taxationssum, medfører ikke ringe Udgifter. Men Ministeriet maa jo være meget samvittighedsfuldt og kan maaskee, som Følge deraf, ikke være tilfreds med alene at erholde en saadan Taxationsforretning; det bør ligesom den, der skal laane Umyndiges Midler ud, ogsaa erkjendige sig hos Dyrigheden og betroede Mænd omkring i Landet, om ogsaa den indsendte Taxationsforretning er paalidelig, og om det kan gaae an, at der gives denne Mand Bevilling til at give mere end 4 pCt. Derved ere vi inde paa en Undersøgelse, som slet ikke behøves for denne Sags Skyld, og tillige paa en Undersøgelse, som vil forhale mange Laaneforretninger i lang Tid, og maaskee endogfaa gjøre dem ganske umulige. Den Overbeviisning, der nu er til stede, som jeg altid har fundet bestyrket ved Erfaringen, og som maaskee ikke trænger til nogen Bekræftelse fra Ministeriets Side, nemlig at man altid kan vente at faae en Bevilling, naar man søger om den, den Overbeviisning har jo medført, at man strax kunde